

Informacija

o trenutnom stanju i potrebi sprovođenja kratkoročnih mjera izgradnje vještačkih nasipa-dina radi prevencije štete imovini HTP Ulcinjska rivijera izazvane erozijom na Adi Bojani i obezbjeđivanja uslova za narednu turističku sezonu

1. Uvod

Vlada Crne Gore je na sjednici od 28.10.2021. godine razmotrila Informaciju o trenutnom stanju, preduzetim aktivnostima i sprovođenju daljih mjera na suzbijanju erozije na Adi Bojani i usvojila 11 zaključaka koje se odnose na rješavanje pomenutog problema. Informacija je sveobuhvatno obrazložila trenutno stanje, kompleksnost i posljedice problema erozije na Adi Bojani, kao i preduzete aktivnosti i predložila dalje korake s ciljem obezbjeđivanja monitoringa procesa na ovom području i pronalaženja dugoročnijeg rješenja. Zaključno sa današnjim danom napominjemo da su zaključci donijeti na toj sjednici Vlade samo djelimično realizovani.

Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma, obratio se izvršni direktor HTP "Ulcinjaska rivijera" a.d. Ulcinj sa molbom za hitno reagovanje kako bi se ponovo postavile vještačke – privremene dine, s obzirom na to da iskustvo izvođenja ovih radova tokom prethodne dvije godine ukazuje na efikasnost zaštite tokom zimskog perioda, čime su zaštićeni objekti na prvoj liniji od mora. U kontekstu početka priprema za turističku ljetnju sezonu 2024. godine, postavljanje vještačkih nasipa-dina smatra se prioritarnom, hitnom mjerom.

U okviru aktivnosti Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma krajem septembra prošle godine odobren je nastavak projekta Rehabilitacija Ade Bojane koji je finansiran IPA sredstvima Evropske unije ("Support to Project Preparation for Environment and Climate Change Sector, Montenegro – Project Preparation Facility (PPF)" – (EuropeAid/139893/IH/SER/ME)). Planirane aktivnosti koje se sprovode vezane su za uspostavljanje monitoring mreže u cilju prikupljanja neophodnih podataka kako bi se izvršila detaljna analiza procesa koji su doveli do erozije plaže. U sklopu projektnih aktivnosti planirana je i analiza podataka dobijenih monitoringom, koji će poslužiti kao osnov za dalje donošenje odluka vezanih za rehabilitaciju plaže. Na projektu će kao i do sada biti angažovani stručnjaci iz Italije, koji će planirane aktivnosti sprovesti uz podršku lokalnih eksperata.

2. Projekat kratkoročnih mjera izgradnje privremenih nasipa na Adi Bojani

Povodom aktivnosti izgradnje privremenih dina na Adi Bojani, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je predvidelo namjenska sredstva u tekućem budžetu:

Program 18 003 Ekologija i priroda,

Potprogram 18 003 002 Priroda,

Aktivnost 18 003 002 006

Zaštita i očuvanje područja Ade Bojane (41501A0650),

Na izdatak 4149-ostale usluge.

Visina finansijskih sredstava potrebnih za izvođenje radova procijenjena je na 45.000 EUR bez PDV-a, a urađena je na osnovu tehničkog rješenja koje su dali renomirani stručnjaci iz Italije, angažovanih preko resornog Ministarstva ekologije, prostog planiranja i urbanizma. Učinci ovog projekta po očuvanje objekata HTP Ulcinjska rivijera kao i plaže su ocijenjeni kao veoma efikasni i prilikom prostiranja dina na plažu u pripremi za ovogodišnju sezonu ostavljen je njihov "korijen" za slučaj ponavljanje njihove izgradnje.

Podsjećanja radi, erozija na Adi Bojani je proces koji traje decenijama i do sada su identifikovani različiti prirodni i antropološki uticaji, prije svega 3 akumulacije koje su na rijeci Drim u Albaniji izgrađene tokom sedamdesetih godina prošlog vijeka. O eroziji na Adi Bojani se govori duži niz godina, ali do izrade Studije očuvanja i revitalizacije plaže na Adi Bojani s predlogom rješenja u decembru 2020. godine u koordinaciji Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, čiji je autor prof. dr Sava Petković, nisu sprovedena adekvatna istraživanja na osnovu kojih bi se mogle predložiti odgovarajuće mjere. U periodu 2021-2023. godina angažovani su italijanski stručnjaci preko IPA projekta koji su dali mišljenje na rješenja iz Studije prof Petkovića i predložili dalje korake povodom ovog pitanja. Napominje se da nije samo plaža ispred turističkog kompleksa pogođena erozijom, već i drugi djelovi Ade Bojane, kao i Velike plaže. Problem erozije na ovom području definisan je prije svega kao adaptacija na klimatske promjene, a zbog izuzetne prirodne vrijednosti ovog područja potrebno je definisati sveobuhvatni ekološki pristup, u skladu s prirodom i standardima zaštite životne sredine, prilikom donošenja odluke o ovom pitanju.